

*Нікіміна-Дудікова Г. Ю.,
orcid.org/0000-0002-8865-0061*

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри криміналістики та судової медицини
Національної академії внутрішніх справ*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ

Анотація. Стаття є внеском у вирішення актуального наукового завдання, розв'язання практичної проблеми – формування криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей. Досягнення вказаного завдання можливо за умови формування належних теоретичних основ дослідження, що і є безпосередньою метою наукової статті.

Вихідною позицією щодо дослідження криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей є вивчення потреб практики, яке здійснюється в кількох напрямках.

По-перше, це вивчення власне практики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей.

По-друге, вивчення злочинної діяльності, способів підготовки, вчинення та приховування злочинів, характерних слідів, даних про особу підозрюваного та потерпілого, для формування криміналістичної характеристики злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей.

По-третє, необхідним є вивчення діяльності з попередження злочинності, а саме запобігання вчиненню злочинів, що посягають на права, свободи, законні інтереси дітей, перешкоджають їх нормальному, й зокрема – статевому розвитку.

По-четверте, важливим є вивчення власних потреб науки з метою з'ясування проблемних питань, створення умов для її подальшого розвитку та підвищення ефективності правозастосовної діяльності.

Враховуючи наявні напрацювання, констатовано, що монографічної праці, яка би формувала комплексну криміналістичну методику розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, у науковій літературі не розроблено.

Вказана криміналістична методика розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей повинна будуватися як комплексна, адже критерієм для її виокремлення є кримінально-правові та криміналістично значущі ознаки.

Формування криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей повинно здійснюватися відповідно до таких вимог: урахування наявних напрацювань учених і визначення питань, які потребують подальшого наукового розроблення; підґрунтям є міжнародні стандарти правового статусу дитини та міжнародні стандарти розслідування; вивчення потреб практики і спрямованість на вирішення існуючих проблемних питань; проведення дослідження згідно з новітніми досягненнями криміналістичного забезпечення та з урахуванням міжнародного досвіду розсліду-

вання злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей.

Ключові слова: криміналістична методика, розслідування, злочин проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, криміналістична рекомендація, наукове забезпечення.

Постановка проблеми. Сьогодні злочинність набуває нових кількісних та якісних ознак, удосконалюються способи і методи злочинної діяльності, заподіюється значна шкода суспільним інтересам та правам громадян. Відповідно, виникає потреба формування сучасних криміналістичних методик розслідування кримінальних правопорушень, які будуть максимально враховувати потреби практичної діяльності в боротьбі зі злочинністю. Вказане стосується злочинів проти статевої свободи та недоторканості дітей, адже вказані злочинні діяння завдають непоправної шкоди дитині, суспільству, державі. Відповідно, існує об'єктивна необхідність застосування дієвих заходів реагування, розроблення ефективного механізму протидії вказаним злочинам.

Україна послідовно рухається до високих демократичних стандартів згідно з євроінтеграційним напрямом розвитку. Наша держава зобов'язалася забезпечити максимальне дотримання прав і свобод дітей, а у випадку вчинення відносно них злочинів – гарантувати виконання завдань кримінального провадження, а саме здійснити захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорону прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечити швидке, повне та неупереджене розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура (ст. 2 КПК України) [1].

Таким чином, вважаємо об'єктивно необхідним вирішення актуального наукового завдання, розв'язання гострої практичної проблеми – формування теоретичних основ дослідження криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей.

Проблеми розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей були предметом наукових досліджень у працях М.В. Корнієнка [2], А.Ю. Лісової [3], Є.С. Хижняка [4]. Варто підкреслити, що дослідження

криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей повинно будуватися на належній теоретичній основі. Зважаючи на неможливість розроблення даного питання в науковій літературі, слід розглянути дане питання детальніше.

Мета статті – розкрити теоретичні основи дослідження криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передусім слід з'ясувати стан наявних наукових досліджень у даній сфері. З'ясування даного питання дозволить визначити стан наукового забезпечення проблематики – підґрунтя для формування криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей. Вирішення вказаного завдання також надасть можливість виявити проблемні питання, які не вирішені або вимагають доопрацювання, сформулювати напрями для розроблення теоретичних положень, пропозицій до законодавства, практичних рекомендацій.

У міжнародному праві одержало загальне визнання положення про те, що дитина внаслідок її фізичної і розумової незрілості потребує спеціальної охорони й піклування, включаючи належний правовий захист як до, так і після народження. Кожна держава світу здійснює захист дитини від усіх форм фізичного і психічного насильства, образи, недбалого і жорстокого поводження з нею, експлуатації, включаючи сексуальні зловживання, в тому числі з боку батьків або осіб, які їх замінюють. Цивілізоване суспільство повинне забезпечити безпеку своїм громадянам. Соціально-правовий захист дитинства є одним з основних показників рівня розвитку суспільства. Але в Україні цей захист поки ще недостатній. Тому першочерговим завданням держави є захист неповнолітніх від різних негативних проявів сучасного життя, адже ця категорія громадян є найменш захищеною.

Права, свободи та законні інтереси дітей охороняються суспільними, державними та громадськими інститутами й регулюються різними галузями права: міжнародного, конституційного, кримінального, цивільного, адміністративного тощо. Але найвищим рівнем охорони прав, свобод та законних інтересів громадян є кримінально-правовий захист, який забезпечує можливість застосування найбільш суворої санкції до осіб, які заподіюють суттєву шкоду фізичному, моральному, а також соціальному розвитку підростаючого покоління. Реалізація відповідальності за порушення кримінально-правової заборони регламентується кримінальним процесуальним правом, що регламентує процес кримінального провадження і забезпечує досягнення завдань кримінального судочинства.

За цих умов саме криміналістика як наука про закономірності механізму кримінального правопорушення, виникнення інформації про кримінальне правопорушення та його учасників, закономірності збирання, дослідження, оцінки та використання доказів і заснованих на пізнанні цих закономірностей спеціальних засобах і методах досудового розслідування, судового розгляду і попередження кримінальних правопорушень [5, с. 31] забезпечує пізнання події злочину проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, а також його виявлення, розслідування, запобігання, і судовий розгляд відповідних кримінальних проваджень.

Широке і різноаспектне коло проблемних питань, суспільний резонанс, що виникає внаслідок вчинення злочинів проти

статевої свободи та статевої недоторканості дітей, зумовлює переміщення проблематики в центр дослідницької уваги вчених і практиків у різних сферах наукових пошуків.

Це наукові дослідження в галузях: теорії держави і права (Д.О. Єрмоленко, С.П. Коталейчук, Н.М. Крестовська, Н.М. Оніщенко, Н.В. Ортинська, П.М. Рабінович); міжнародного права (О.І. Вінгловська, К.Є. Демиденко); конституційного права (Ю.В. Губаль, А.М. Колодій, О.В. Пушкіна); адміністративного права і процесу (О.В. Горбач, Є.Ю. Колосовський); цивільного права і процесу (Л.В. Красицка, Л.А. Ольховик); кримінального права (О.І. Бандурка, О.О. Дудоров, А.П. Закалюк, С.Г. Киренко, Л.Г. Козлюк, Н.С. Юзікова); кримінології (В.В. Вітвіцька, Є.С. Демчхіна, О.М. Джужа, Л.Г. Козлюк, С.С. Косенко, М.Ю. Самченко); кримінального процесу (Є.М. Гідулянова, В.Г. Дрозд, У.С. Ковна, А.Б. Романюк); юридичної психології (Т. В. Алексеєва, Ю.М. Антонян, А.М. Самойлов) та ін.

Проблеми виявлення, розслідування, запобігання злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей перебувають у полі зору вчених-криміналістів (М.В. Корнієнко, А.Ю. Лісова, Н.В. Павлюк, О.І. Резнікова, Є.С. Хижняк, В.Ю. Шепитько, С.В. Харченко та ін.).

Варто зауважити, що хоча дослідженню окреслених проблем у вітчизняній літературі приділяється значна увага, але результати наукових пошуків не завжди відомі широкому загалу вчених та практиків у зв'язку з недосконалою організацією поширення наукових досягнень, системою наукового забезпечення правоохоронної діяльності. Це ускладнює використання науково обґрунтованих теоретичних положень і практичних рекомендацій, що містяться в монографічних роботах. Поряд із цим практичні працівники, які були опитані в межах здійснюваного дослідження, наголосили на важливості наукового забезпечення діяльності з розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей. Є потреба підготовки монографічних досліджень, наукових статей, методичних рекомендацій (на думку 80,5% слідчих, 86,1% експертів, 93,1% суддів).

Один зі шляхів вирішення окресленої проблеми полягає у створенні системи наукового забезпечення, а практичною формою виразу даної діяльності буде створення системи науково обґрунтованих та апробованих практикою криміналістичних рекомендацій. Вказана ідея була обґрунтована в наукових працях А.В. Іщенка [6], і ми вважаємо необхідним її подальший розвиток у контексті проблематики власного дослідження.

Орієнтиром для розробки є потреби правоохоронної практики, які зумовлені проблемами її реалізації. Стосовно криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей такими потребами є:

- недоліки криміналістичного забезпечення розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей (90,9% слідчих, 98,1% експертів, 77,6% суддів);
- складності організації розслідування даної групи злочинів (86,4% слідчих, 81,8% експертів, 78,4% суддів);
- проблеми доказування обставин кримінального правопорушення та наступного судового розгляду кримінальних проваджень (87,3% слідчих, 80,9% експертів, 96,6% суддів);
- недоліки запобігання злочинам проти статевої свободи та недоторканості дітей (77,3% слідчих, 82,8% експертів, 94,8% суддів);

– прогалини та колізії законодавства, що зумовлюють труднощі правозастосування (85,0% слідчих, 86,1% експертів, 97,4% суддів);

– складнощі в пошуку й опрацюванні наукової, навчально-методичної інформації та її джерел (84,1% слідчих, 90,9% експертів, 91,4% суддів).

Це практичні проблеми, які внаслідок своєї актуальності та навіть злободенності вимагають першочергового вирішення.

Тому, на нашу думку, вихідною позицією щодо початку дослідження криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей є вивчення потреб практики. При цьому вивчення потреб практики у свою чергу здійснюється в кількох напрямках.

По-перше, це вивчення власне практики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей (вважають 99,1% слідчих, 99,5% експертів, 96,6% суддів).

По-друге, вивчення злочинної діяльності, способів підготовки, вчинення та приховування злочинів, характерних слідів, даних про особу підозрюваного і потерпілого, для формування криміналістичної характеристики злочинів проти статевої свободи і статевої недоторканості дітей та озброєння практиків знаннями щодо даного питання (93,6% слідчих, 95,2% експертів, 87,1% суддів).

По-третє, необхідним є вивчення проблем діяльності з попередження злочинності, а саме питань запобігання вчиненню злочинів, що посягають на права, свободи, законні інтереси дітей, перешкоджають їхньому нормальному, й зокрема статево-розвитку (на думку 85,5% слідчих, 83,7% експертів, 79,3% суддів). Із цією метою вважаємо необхідним поширити дослідження на різні сфери суспільного життя та правовідносин. Наприклад, для запобігання вчиненню насильницьких злочинів проти дітей важливе значення має формування належного колективу учнів у школі, інших закладах освіти. Потенційно злочинний характер має таке явище, як булінг. Адже нерідко аморальна, антигромадська поведінка стає «пусковим механізмом», що провокує вчинення злочинних дій, які посягають на статево-вільність та статево-недоторканість щодо дітей. Негативні наслідки для розвитку дітей має зниження ролі морально-етичних цінностей у суспільстві, поширення алкоголізму та наркоманії, культивування прагнень до легкої наживи, несприятлива обстановка в сім'ї. Тому до завдань криміналістичної методики належить запобігання вчиненню злочинів проти статевої свободи та недоторканості дітей.

По-четверте, важливим є вивчення власних потреб науки з метою з'ясування проблемних питань, створення умов для її подальшого розвитку, вдосконалення та підвищення ефективності правозастосовної діяльності (вважають 82,3% слідчих, 85,6% експертів, 80,2% суддів).

Реалізація вказаного завдання передбачає визначення джерел, які будуть свідчити про потреби практики. Слід ураховувати статистичні та аналітичні дані, матеріали кримінальних проваджень, судові рішення, результати анкетування та інтерв'ювання, звернення працівників правоохоронних органів тощо, використовувати належну методологію дослідження.

Важливою є форма виразу потреб практики. Наприклад, про наявність проблемних питань і необхідність їх вирішення свідчить співвідношення відкритих кримінальних проваджень, кримінальних проваджень, які були направлені до суду, й відносно яких судом було винесено обвинувальний вирок. Ана-

ліз статистичних даних щодо розслідування злочинів проти статевої свободи та недоторканості красномовно свідчить про проблемну ситуацію. Так, згідно з даними Офісу Генерального прокурора, у 2020 році обліковано 725 кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Кількість кримінальних правопорушень, за якими особам вручено повідомлення про підозру, становила 585, а за якими кримінальні провадження направлені до суду – 464. Щодо 455 кримінальних правопорушень кримінальне провадження було закрито [7]. Вказані дані, а також інші джерела, виразно свідчать про необхідність підвищення ефективності кримінального провадження, доказування обставин вчиненого кримінального правопорушення.

Вивчення потреб практики з метою вдосконалення діяльності з розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей повинно здійснюватися послідовно. При цьому важливо забезпечити підвищення ефективності проведення слідчих (розшукових) дій, результативність застосування засобів криміналістичної техніки, використання спеціальних знань і можливостей взаємодії правоохоронних органів тощо й на цій підставі сформувати напрями комплексного вдосконалення досліджуваної правозастосовної діяльності.

Під час дослідження слід використовувати комплекс матеріалів та методів для вивчення потреб практики, враховуючи різноманітність джерел інформації – теоретичних (наукові праці), законодавчих (міжнародне та національне законодавство) та емпіричних (матеріали кримінальних проваджень, результати анкетування та інтерв'ювання практиків).

Таким чином, вивчення потреб практики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей є ієрархічною системою заходів, процедур, які спрямовані на виявлення, дослідження, накопичення, систематизацію і використання інформації про невідповідність можливостей діяльності по розслідуванню злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, завдань цієї діяльності й отримуваних результатів.

Власне вивчення наукового доробку вчених формує теоретичну основу дослідження. Наявні напрацювання стосуються формування міжнародних стандартів правового статусу дитини; кримінальної карантності діянь, що посягають на статево-вільність та статево-недоторканість дітей; виявлення, розслідування, запобігання відповідних злочинів; формування криміналістичної методики розслідування відповідних злочинів та судового розгляду кримінальних проваджень.

Проблематика розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей є предметом обговорення на різноманітних науково-практичних заходах (конференціях, круглих столах, тренінгах та ін.). Наприклад, 19 червня 2020 року на базі Національної академії внутрішніх справ відбувся знаковий науковий захід – міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення», в роботі котрої взяли участь провідні вітчизняні й іноземні вчені та практики [8]. Захід відбувся за участі Консультативної місії Європейського Союзу в Україні, Українсько-канадського проекту підтримки судової реформи (SJRP), Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, Комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України,

Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства внутрішніх справ України, інших державних урядових, правоохоронних організацій та інституцій, судових органів та громадських організацій. За результатами плідної роботи учасники прийняли рекомендації [9], які стосуються внесення змін та доповнень до Кримінального кодексу України 2001 року, Кримінального процесуального кодексу України 2012 року, законів України «Про охорону дитинства» 2001 року, «Про захист суспільної моралі» 2003 року, «Про освіту» 2017 року, «Про психіатричну допомогу» 2000 року та ін. Рекомендовано застосувати ряд заходів, пов'язаних із підвищенням ефективності діяльності з виявлення, попередження розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, у діяльності Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції України, Верховного суду, закладів вищої освіти та науково-дослідних установ системи МВС України. Варто зауважити, що вченими й практиками запропонована низка цікавих і необхідних ініціатив з метою вирішення гострих проблемних питань щодо забезпечення ефективного досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей. Водночас візьмемо на себе сміливість констатувати, що без формування цілісної криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей вказані заходи будуть лише «ямковим» ремонтом системи кримінального судочинства у визначеній сфері правовідносин.

Висновки. Під час формування криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей необхідно враховувати наявний теоретичний інструментарій та практичний досвід, а також нові ідеї та пропозиції, які висловлюються під час обговорення актуальних проблем правозастосовної діяльності.

Враховуючи наявні напрацювання, слід зауважити, що монографічної наукової праці, яка би формувала комплексну криміналістичну методику розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, у вітчизняній науковій літературі не розроблено.

Вказана криміналістична методика розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей повинна будуватися як комплексна, адже критерієм для її виокремлення є кримінально-правові та криміналістично значущі ознаки. Вони знаходять свій теоретичний зміст та практичний вираз у всіх структурних елементах вказаної криміналістичної методики – від криміналістичної характеристики та початку кримінального провадження до судового розгляду.

Криміналістична методика розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей повинна ґрунтуватися на міцному фундаменті – напрацюваннях провідних учених, які у своїх роботах визначили основи криміналістичної методики як структурної частини науки криміналістики, частини навчальної дисципліни та системи криміналістичних рекомендацій з розслідування кримінальних правопорушень.

Отже, об'єктивно необхідним є розроблення криміналістичної методики розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей відповідно до таких вимог:

– урахування наявних напрацювань учених і визначення питань, які потребують подальшого наукового розроблення;

– підґрунтям є міжнародні стандарти правового статусу дитини та міжнародні стандарти розслідування відповідно до діяльнісного підходу щодо реалізації поставлених завдань;

– вивчення потреб практики і спрямованість на вирішення існуючих проблемних питань;

– проведення дослідження згідно з новітніми досягненнями криміналістичного забезпечення і міжнародним досвідом щодо розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей.

Література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-172>
2. Корнієнко М.В. Концептуальні основи протидії насильницьким злочинам щодо дітей : монографія. Одеса : Одеський держ. ун-т внутр. справ, 2019. 318 с.
3. Лісова А.Ю. Основи методики розслідування зґвалтування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2014. 20 с.
4. Хижняк Є.С. Особливості розслідування статевих злочинів щодо малолітніх : 12.00.09 : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Одеса, 2013. 219 с.
5. Криміналістика : підручник / В.В. Пясковський та ін. ; за заг. ред. В.В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Право, 2020. 752 с.
6. Іщенко А.В. Методологічні проблеми криміналістичних наукових досліджень : моногр. ; за ред. І.П. Красюка. Київ : Нац. акад. внутр. справ України, 2003. 359 с.
7. Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 черв. 2020 р.) / редкол. : В.В. Черней та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 405 с.
8. Рекомендації Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення» (м. Київ, 19 червня 2020 року). URL: https://www.naiu.kiev.ua/images/news/img/2020/06/pk_180620_pdf

Nikitina-Dudnikova H. Theoretical fundamentals of research criminal investigation methodology crimes against sexual freedom and sexual violence of children

Summary. The article is a contribution of solving a topical scientific problem and practical problem – the formation of a forensic methodology for investigating crimes against sexual freedom and sexual integrity of children. This task is possible to achieve by providing the formation of appropriate theoretical foundations of research, which is the immediate goal of the scientific article.

The starting point for the study of forensic methods of investigating crimes against sexual freedom and sexual integrity of children is to study the needs of practice, which is carried out in several areas.

First, it is a study of the actual practice of investigating crimes against sexual freedom and sexual integrity of children.

Secondly, the study of criminal activity, methods of preparation, commission and concealment of crimes, characteristic traces, data of the identity of the suspect and the victim, to form a forensic characterization of crimes against sexual freedom and sexual integrity of children.

Third, it is necessary to study crime prevention activities, namely the prevention of crimes that infringe on the rights, freedoms, legitimate interests of children, hinder their normal, and in particular – sexual development.

Fourth, it is important to study the needs of science in order to clarify the problematic issues, create conditions for its further development and increase the effectiveness of law enforcement.

Given the available developments, it is stated that the monograph, which would form a comprehensive forensic methodology for investigating crimes against sexual freedom and sexual integrity of children, in the scientific literature is not developed.

This forensic methodology for investigating crimes against sexual freedom and sexual integrity of children should be built as a complex, because the criteria for its separation are criminal law and forensic features.

The formation of a forensic methodology for investigating crimes against sexual freedom and sexual

integrity of children should be carried out in accordance with the following requirements: taking into account the existing developments of scientists and identifying issues that require further scientific development; the basis is international standards of the legal status of the child and international standards of investigation; study of the needs of practice and focus on solving existing problems; conducting research in accordance with the latest achievements of forensic support and taking into account the international experience of investigating crimes against sexual freedom and sexual integrity of children.

Key words: forensic methodology, investigation, crime against sexual freedom and sexual integrity of children, forensic recommendation, scientific support.